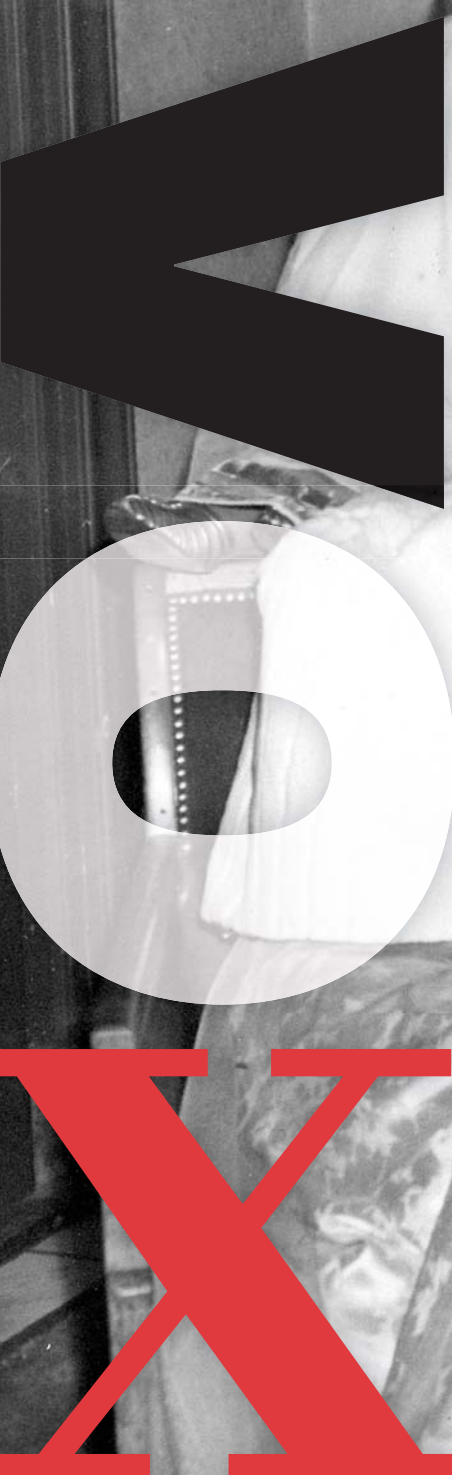

Bussen naar de RU
Klem in lijn 10

Alternatieve geneeskunde
Angst voor het onbekende

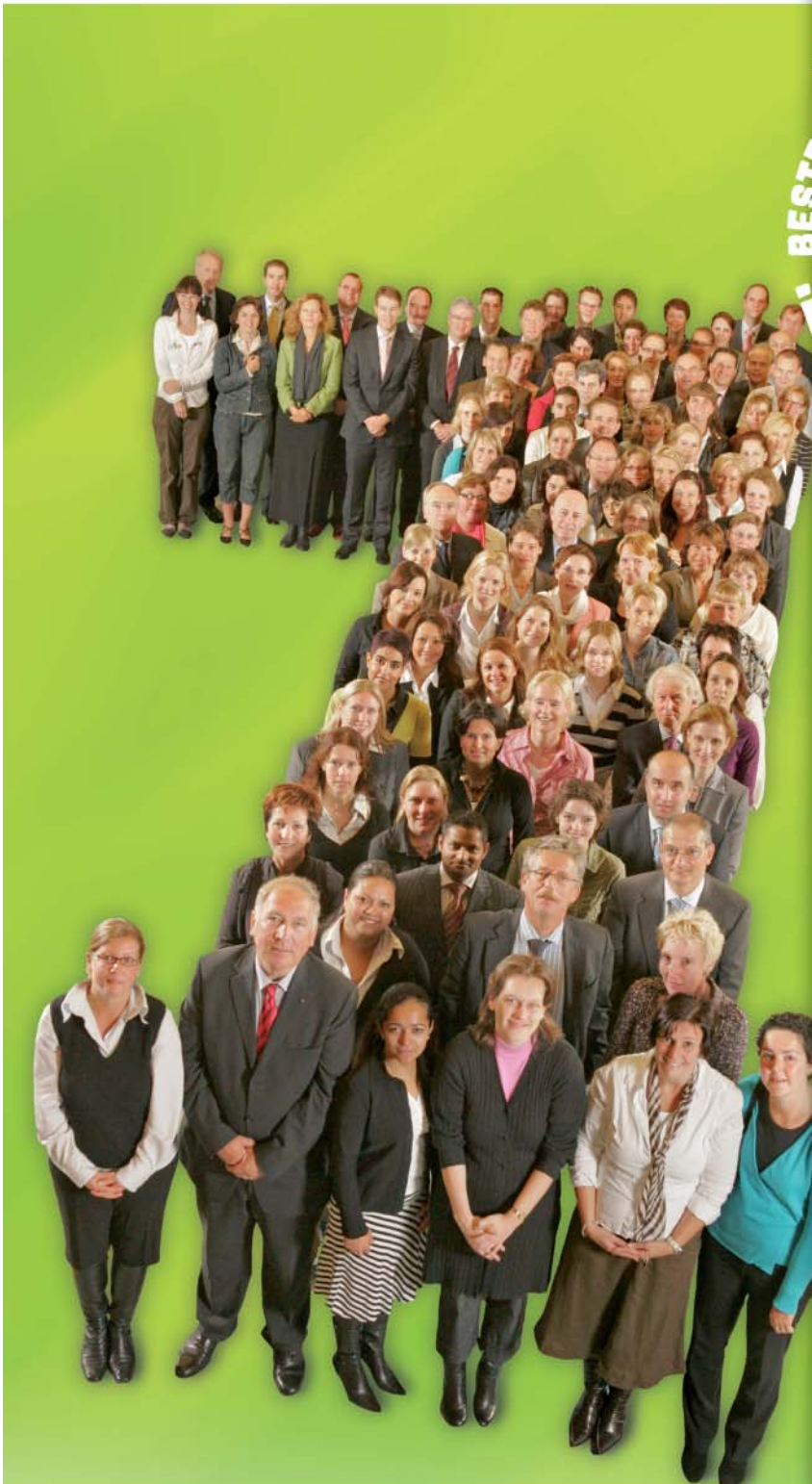
Jaargang 8 • nummer 5 • 18 oktober 2007

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE RADBOUD-UNIVERSITEIT NIJMEGEN

ons kent ons

Tachtig jaar Carolus Magnus:
het netwerk ontrafeld

**ZE
ZEGGEN
DAT
WIJ DE
BESTE
ZIJN.**

BEDANKT!

Het zakenblad Incompany concludeert na onafhankelijk onderzoek onder 170 gerenommeerde bedrijven dat we het beste advocatenkantoor en de beste dienstverlener van 2007 in Nederland zijn. Daar zijn we natuurlijk heel blij mee, vooral omdat de mening van ruim vijfduizend mensen meetelde voor dat resultaat. We zijn op vier criteria beoordeeld: resultaat, knowhow, prijs en service. En op die vier punten haalden we de hoogste score ooit! We hebben natuurlijk ook hard gewerkt om de beste te worden, maar we zeggen niet dat we het wel hadden verwacht. Daarvoor zijn we gelukkig te veel Damsté. Doe maar gewoon. Maar we doen het wel goed met onze 120 medewerkers. Ook de komende jaren!

Damsté
ADVOCATEN

www.damste.nl

Nummer 5 • jaargang 8 • 18 oktober 2007

De alumnidag vormde op zaterdag 6 oktober de aftrap voor de lustrumweek van de bètafaculteit, die vijftig jaar geleden werd opgericht.

Foto: Dick van Aalst

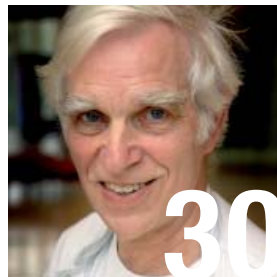
Interview "Niet elke wetenschapper is een Einstein"

Hoogleraar Yvonne Benschop maakt zich sterk voor meer vrouwen in wetenschappelijke topposities. Ze nam deel aan de groep die op 4 oktober een pamflet op de Sint Janskerk in Maastricht spijkerde met 95 stellingen voor meer actie. "Mijn netwerk bulkt van de vrouwen."

Studenten Tachtig jaar Carolus Magnus: het netwerk ontrafeld

Nijmeegs oudste studentenvereniging viert haar tachtigjarig bestaan. Vox dook in de annalen van Carolus Magnus. Gaat achter Carolus Magnus inderdaad het old boys network schuil dat iedereen veronderstelt? "Het karrenspoor van de corpora blijft belangrijk om de top te bereiken."

Wetenschap De fascinatie van René Severijnen

Kinderchirurg René Severijnen zal zich tijdens zijn afscheids-symposium op 30 oktober hard maken voor de oprichting van een universitair onderzoekscentrum voor integratieve geneeskunde. "Onder alternatieve geneeswijzen komt zeker kwakzalverij voor, maar in de reguliere geneeskunde is ook lang niet alles bewezen."

4 nieuws & opinie 10 wetenschap kort 12 nieuwsachtergrond 26 zesjescultuur slot 28 cultuur 30 Vox Campus

Bij dit nummer Soms kan het snel gaan. Hebben we donderdag de voorzitter van Carolus Magnus aan de telefoon vanwege de ontvoeringszaak, vertelt hij terloops over het lustrum van zijn vereniging en besluiten wij stante pede om in de annalen te duiken en het old boys network bloot te leggen. Nu kan het natuurlijk best zo zijn dat dat hele lustrum gewoon verzonnen is om de aandacht van de ontvoeringszaak af te leiden – we kunnen tegenwoordig niets meer uitsluiten, maar hoe dan ook in dit nummer een overzicht van alle Carolus-voorzitters *ever*. Wie waren ze, waar zijn ze terecht-gekomen en wie heeft wie daarbij als kruiwagen gebruikt? Conclusie: wie wil scoren op de arbeidsmarkt moet snel lid worden, want het netwerk werkt. Zelf ben ik daarom nogal in m'n nopjes met het nieuwe alumniweb van de RU waar ik netwerktechnisch elke dag nieuwe Radboud-vrienden maak! De teller staat *as we speak* op 47, maar na het briljante artikel over Carolus komen er vast een paar honderd bij. /Patricia Veldhuis

De mythe van de zesjescultuur

Zelfs Balkenende had het erover bij de opening van het academisch jaar in Wageningen: Nederlandse studenten zijn behept met een verfoeilijke 'zesjescultuur' waardoor we als land dreigen af te zakken naar de grauwe middelmaat. Maar is dat wel zo? In de *Vox*-serie over de zesjescultuur laat docent en *Vox*-medewerker Ron Welters in dit nummer het aantal behaalde zessen over de afgelopen 23 jaar op een rijtje zetten. En wat blijkt? Studenten halen juist veel minder zessen. Van alle behaalde tentamens aan de Radboud Universiteit in 1984 was de score in 44 procent van de

gevallen een zes. In 2006 is dat nog maar 34 procent. Opmerkelijk is dat vrouwen tegenwoordig minder vaak (31 procent) een zes scoren dan mannen (36 procent), terwijl ze twintig jaar geleden nog gelijke percentages behaalden. Maar betekent dit dan dat 'de zesjescultuur' een mythe is? Die conclusie is volgens Welters te voorbarig. Hij noemt de zesjescultuur een 'verzamelmetafoor voor onbestemd onbehagen'. Volgens hem lopen er nog altijd veel studenten rond die meer uit hun studie zouden kunnen halen dan nu het geval is./RG

Zie ook pagina 26

Nijmeegse studente spreekt VN toe

Alle ambitieuze millenniumdoelstellingen ten spijt is het nog altijd weinig benijdenswaardig om als jonge vrouw te leven in een ontwikkelingsland. HIV, analfabetisme en seksueel geweld vormen er de dagelijkse realiteit. Met die indringende boodschap sprak de Nederlandse jongerenvertegenwoordiger Sandra van Beest (22) op 8 oktober de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties toe. Voor Sandra nadert het einde van haar officiële termijn. Op 24 oktober wordt tijdens 'De Nacht van de VN' een nieuwe jongerenvertegenwoordiger gekozen./RG

Studiebeurs afgeschaft?

In een uitgelekte brief aan Minister Bos van Financiën, stelt onderwijsminister Plasterk voor om de basisbeurs voor studenten af te schaffen. Hij wil de gift omzetten in een lening. Deze maatregel is volgens de minister nodig om het lerarentekort te bestrijden. Voorzitter van de Landelijke Studentenvakbond Lisa Westerveld is fel gekant tegen de plannen van Plasterk: "Het lerarentekort is een maatschappelijk probleem. Waarom zouden de studenten er dan voor moeten opdraaien?" Ook ISO-voorzitter Bastiaan Verweij toont zijn onbegrip: "Het is van de zotte dat leraren salarisverhoging krijgen uit de beurs van studenten." Bij het ter perse gaan van deze *Vox* (woensdag 17 oktober, red.) gingen Plasterk en Bos over het onderwerp in discussie. Westerveld toont zich strijdlustig: "We zullen vooral proberen de andere partijen te beïnvloeden. Ik denk er weinig draagvlak voor is om de studiefinanciering af te schaffen. Daarvoor is het maatschappelijk belang bij hoogopgeleiden te groot."/SB

D O R P S P O M P

Docenten durven geen moeilijke vragen meer te stellen aan studenten, zo stelde een scheidend hoogleraar aan de Universiteit Wageningen onlangs. Ze zouden te bang zijn voor lage slagingspercentages met weinig geld voor de afdeling tot gevolg. Wordt het niveau van de tentamens onder druk van de beleidsmakers omlaag getrokken?

Gilles van Lujtelaar, docent biologische psychologie

"Hoewel ik nooit enige druk van bestuurders heb gevoeld, verhoogt de wijze van financieren toch de druk om studenten te laten slagen. Doen ze het goed bij jouw vak, dan komt er meer geld. Bij collega's zie ik wel eens dat alle studenten het vak halen. Daar zet ik dan mijn vraagtekens bij."

Peter Tak, hoogleraar strafrecht

"Het tentamen inleiding tot de rechtswetenschap dat ik geef, wordt door studenten als zeer moeilijk beoordeeld. Maar ik weiger het niveau naar beneden te halen. Omdat het faculteitsbestuur alleen naar slagingspercentages kijkt, levert dit wel eens spanningen op."

Jan van Groenendaal, vice-decaan onderwijs bètafaculteit

"We zijn ons ervan bewust dat de beoordeling naar het aantal geslaagden een groot risico met zich meebrengt. De statistieken wijzen echter uit dat studenten nog altijd evenveel moeite hebben met de stof als vroeger."

Anneke Neijt-Kappen, hoogleraar Nederlandse taal en cultuur

"Het slechtste wat een universiteit, en daarmee het bestuur, kan overkomen is dat het de naam krijgt diploma's cadeau te doen. Wanneer studenten steeds over jouw vak struikelen of nog een vak moeten halen dat niet meer bestaat, wordt incidenteel wel eens een gemakkelijke 5,6 uitgedeeld."

Hans Slomp, docent bestuurskunde en politicologie

"Zeggen dat alles achteruit gaat, is 'oudemannenpraat'. Studenten leren tegenwoordig evenveel als wij vroeger. Alleen buitenlandse studenten komen er bij mij wel eens goed vanaf. Het tentamen wordt niet eenvoudiger gemaakt, maar in twijfelgevallen krijgen ze iets eerder een zesje."/TV

Kader kop rood

Wat kan samenzwrenen toch heerlijk zijn. "Hé, Mandemakers," zei een van ons, bij de koffieautomaat. "Hoeveel vrienden heb jij eigenlijk?" Mandemakers was niet eens verbaasd. Hij draaide zich gewichtig om en zette zijn duim en wijsvinger in de inkepingen die zijn bril bij zijn neus had achtergelaten. "Dan moet ik eens even tellen," begon hij. "En bij welke kringen zit jij?" vroeg een ander. Mandemakers knikte enthousiast. Hij keek bedachtzaam naar het plafond en telde op zijn hand "De Rotary..." antwoordde hij op een toon die deed vermoeden dat hij nog een heel dozijn ging opnoemen. We onderbraken hem hardhandig. "Dat bedoelen we niet, Mandemakers. Vrienden. Geen vrinden." Van der Scheur rammelde in de suiker. Achtelooos liet hij vallen: "Ik heb er dertien." "Ik negen", zei Maria Tellenburg. "Vijfendertig" pochte Wiesje van der Plas tot onze verrassing. Ze had waarschijnlijk studenten omgekocht. "En jij, Mandemakers?" Mandemakers zweeg. Hij wipte op en neer door op zijn tenen te staan en zich weer te laten zakken. Dat doet hij altijd als hij zenuwachtig is. "Het gaat om alumniweb, Mandemakers," legde Maria uit, die het lijden niet langer kon aanzien. "Daar is iedereen automatisch lid van, maar je moet je wel aanmelden. Wist je dat niet?" "Natuurlijk wel," zei Mandemakers haastig, want hij wil nooit iets

MGT

niet geweten hebben. "Als je lid bent, kun je andere mensen vragen vriend te worden. Een tellertje houdt bij hoeveel je er hebt." vervolgde Maria. "Waarom staat dat tellertje eigenlijk tussen haakjes?" vroeg ik. "Simpel," antwoordde Van der Scheur. Hij plaatste zijn handen als kommetjes naast zijn lippen en toeterde naar Mandemakers: "Nul vrienden." Het klonk als de toto-uitslagen van vroeger. De 'nul' echode nog lang na over de gangen.

Mandemakers zon op wraak. Hij had zich inmiddels aangemeld bij het alumniweb, en bestookte ons met uitnodigingen tot vriendschap. Wij negeerden die. Langzaam werd hij desperaat. Ik hoorde het woesh-woesh van zijn ribfluwelen broek bij mijn kamerdeur. "Haai, Mgt!" teemde hij. "Ga weg, Mandemakers." "Je weet toch dat ik het weet, hè?" "Wat, Mandemakers?" "Je weet toch dat ik weet dat jij je eigen evaluaties invult?" Ik liet mijn pen vallen en zuchtte. "Oké, Mandemakers, zullen we vrienden worden?" "Ik dacht dat je het nooit zou vragen, Mgt!". En bij mijn buurman hoorde ik hem fluisteren dat hij wist dat hij de sauna bezocht, en waar, en met wie.

Mandemakers heeft nu vrienden (4). /Mgt

Decanen boos over 'bizarre bezuinigingen'

Jaarlijks 2 miljoen euro krijgen de faculteiten minder aan inkomsten vanwege de ingreep van minister Plasterk om geld van de universiteiten weg te nemen, ten voordele van onderzoeksorganisatie NWO. Vox peilt de stemming binnen de universiteit. "Een heel domme operatie."

In zijn vorige maand geopenbaarde begroting oogstte minister Plasterk forse tegenwind van de universiteiten, omdat hij 100 miljoen bezuinigt op de basisfinanciering van universiteiten. Dit geld is geparkeerd bij onderzoeksorganisatie NWO. Maar om dit geld terug te verdienen, moeten onderzoeksgroepen deels zelf in de beurs gaan tasten. Voor de Nijmeegse faculteiten komt het neer op een jaarlijkse terugval aan vaste inkomsten van 2 miljoen gulden.

De sociale faculteit reageert bij monde van decaan Hetty Dekkers vrij nuchter. "Het is niet anders. Het is natuurlijk prettiger en beter als we een hogere vaste basisfinanciering krijgen, maar wij denken dat we dit wel kunnen hanteren. Wij zijn niet bang om nu extra geld bij NWO of andere organisaties te moeten verwerven."

Paul Sars

Hetty Dekkers

Jan Kuijpers

Dekkers' collega bij de bètafaculteit, decaan Jan Kuijpers, reageert minder nuchter. Hij noemt het parkeren van het geld bij NWO een slechte ontwikkeling. Volgens Kuijpers is NWO een ambtelijke organisatie, die bovendien sterk is verzuild: voor de diverse vakgebieden bestaan bij NWO aparte gebiedsbesturen, waardoor het interdisciplinair onderzoek dat Nijmegen voorstaat lastiger is te realiseren.

Een andere faculteit die flink moet bezuinigen is de rechtenfaculteit, en niet alleen vanwege Plasterk. Al met al kan deze faculteit de komende jaren 1,2 miljoen euro minder tegemoet zien, met name vanwege de terugloop

van bachelordiploma's. Door het interen op formatie en promovendi, het niet invullen van een vrijkomende hoogleraarpost én een stop op het aannemen van ondersteunend personeel, denkt de faculteit de klappen te kunnen opvangen.

Bij twee faculteiten komt de vraag over het invullen van de bezuinigingen te vroeg, omdat ze midden in de onderhandelingen zitten. Bij Managementwetenschappen wordt het "een lastig verhaal", aldus directeur Huub Looijmans, en niet alleen vanwege Plasterk. Ook hier geldt dat de faculteit nog nauwelijks is gekomen van een eerder bezuinigingsoperatie. De decaan van de

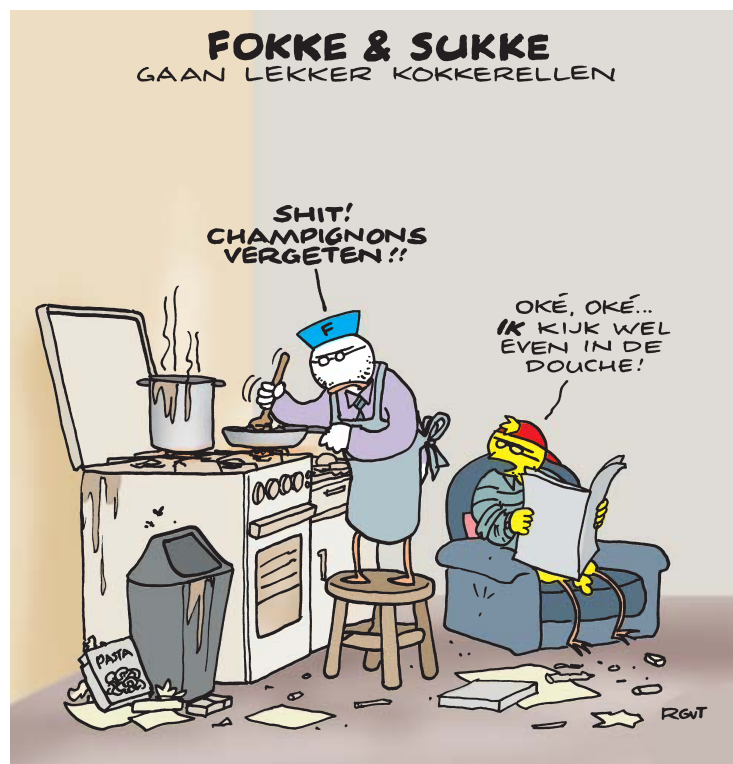
Letterenfaculteit Paul Sars zit met gelijksoortige problemen: ook hier zijn eerdere klappen – resulterend in bijvoorbeeld de aangekondigde opheffing van Arabisch – nog maar nauwelijks verwerkt. "De financiële perspectieven voor na 2008 zijn ongunstig en worden nu nog donkerder", reageert Sars per e-mail. Hij noemt de opeenstapeling van bezuinigingen "bizar", te meer omdat de faculteit is gegroeid van 2200 studenten in 2002 naar 2800 nu. "Voor ons is de vraag niet alleen hoe we de tekorten moeten opvangen, maar hoe we met minder geld structureel meer studenten kunnen bedienen", aldus Sars./PvdB

Alumni in het zonnetje

De Radboud Universiteit pakt extra uit met haar nieuwe alumni beleid om oud-studenten blijvend te betrekken bij hun alma mater. Met onder meer een eigen online community, een alumnipas en de jaarlijkse alumnidag hoopt Erna Dikmans, coördinator van het alumnibureau, dat alumni zich ambassadeurs van de universiteit gaan voelen.

De dit jaar drukbezochte alumnidag is een signaal dat oud-studenten zich steeds meer betrokken voelen bij de universiteit. Op 13 oktober kwamen 780 alumni, 180 meer dan vorig jaar. De vrijdag daarvoor is het Alumniweb, een online community voor Radboudianen, gelanceerd. Ook stu-

denten en medewerkers van de Radboud Universiteit mogen lid worden van de Radboudgemeenschap. "Je kunt contact maken met medestudenten, je vroegere studiegenoten, collega's en docenten. Alumni vervullen hierbij een ambassadeursfunctie, onder andere doordat studenten hen kunnen raadplegen." Leden kunnen hun cv online zetten en er is een vacaturebank in de maak. Met het Alumniweb wil de Radboud Universiteit een gemeenschapsgevoel creëren onder Radboudianen. Dit wordt gestimuleerd doordat leden niet alleen persoonlijke informatie en cv's kunnen delen, maar ook clubs, de zogenaamde 'kringen' mogen opstarten./MP

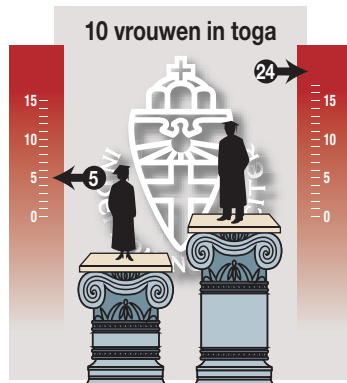

Tien vrouwen in toga

Het regent zoals elk jaar in de herfst hoogleraarbenoemingen. Liefst acht benoemingen werden deze maand bekend gemaakt, en jawel: een nieuwe vrouwelijke hoogleraar is onder ons: Judith Wolf, nog wel benoemd in het mannenbolwerk UMC.

De benoeming van Judith Wolf brengt het totaal aantal dit jaar benoemde vrouwelijke hoogleraren op vijf, de helft van wat ons door het college van bestuur is beloofd. Wolf, die de leerstoel Maatschappelijke Zorg bekleedt, was voorheen bijzonder hoogleraar, en ziet nu haar positie omgezet in een echte, harde leerstoel.

Dat de medische faculteit op achterstand staat, kan Leo Booij, voorzitter van de benoemingscommissie, wel verklaren. Pas de laatste jaren overstijgt het aantal vrouwelijke afgestudeerden het aantal mannen in zijn faculteit. Gezien de lange aanloop naar een

medisch hoogleraarschap, duurt het lang voordat de opmars van vrouwen neerslaat in de hoogste functies. Nog even geduld dus. In het UMC geldt als regel dat bij gelijke geschiktheid de vrouw wordt gekozen. Vrouwen blijken zelfs een paar streepjes voor te hebben. Booij: "Vrouwen zijn vaak nog meer gemotiveerd dan hun mannelijke collega's, en hebben vaak meer verantwoordelijkheidsgevoel." /PvdB

P h - W A A R D E • Fatsoen

Kan iemand Jan Peter Balkenende eens uitnodigen op de Radboud Universiteit? En dan niet voor een opening of zo, maar om zijn waarden- en normendebat eens los te laten op de universitaire bevolking? Want het loopt hier gierend uit de klauwen. Het lijkt potdorie de maatschappij wel! Studenten die docenten dreigen terug te pakken bij evaluaties en secretaresses uitmaken voor 'stomme muts'. En soms slaan studenten zelfs een brutale toon aan in e-mails! Het moet niet gekker worden. Gelukkig wordt er paal en perk gesteld aan dit soort uitwassen. Sociale Wetenschappen heeft al een heuse gedragscode en wie weet volgen andere faculteiten. Het is natuurlijk allemaal een gevolg van de ooit veelgeprezen democratisering van het wetenschappelijk onderwijs. Zulk patjepeeëgedrag zag je niet op universiteiten in de tijd dat het nageslacht van de gevestigde orde nog een monopolie op het studentenbestaan had. De elite, die wist van omgangsvormen. Ze keek natuurlijk wel neer op het gewone volk, maar liet dat niet merken. En onderling oefende ze alvast in netwerken, zodat ze de posities van hun ouders geruisloos kon overnemen. Maar zelfs de nazaten van die elite vliegen uit de bocht. Komende week viert Carolus Magnus, de club die in Nijmegen het dichtst in de buurt komt van een studentencorps, alweer zijn tachtigjarig bestaan. Vroeger zat daar de katholieke elite. Vroeger dus, want sinds enige tijd kennen we de nieuwe praeses van Carolus alleen nog maar als 'R. van den T.', aangezien deze hoogwaardigheidsbekleeder heeft gemeend samen met een kompaan een vrouwelijk bestuurslid van het belendende Ovum Novum een aantal uren van haar vrijheid te moeten beroven. 'R.' moet zich nu voor dit 'studentengeintje' voor de rechter verantwoorden. Het kan dus maar zo zijn dat de opperbal een deel van het jubileumjaar behind bars doorbrengt. Fatsoen moet je doen, om JeePee maar eens te citeren. Maar eerst moet je weten wat fatsoen is, lijkt me zo, en volgens mij schort het daar nou net aan. Misschien wordt het tijd voor een verplichte uitbreiding van alle curricula met een vak 'elementaire omgangsvormen'. Kunnen we ons ook weer eens fijn profileren met onze katholieke identiteit! /Peter van der Heiden

Advertenties

Karaktervolle locaties

Studiecentrum Soeterbeek
Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek
of bel: 0486 - 417 450

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendael
Het wildseizoen is begonnen

www.ru.nl/facultyclub
of bel: 024 - 361 1282

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Universitair Taal- en Communicatiecentrum Nijmegen

Van foutloos Nederlands

De workshop *T-Tijd* laat u nooit meer struikelen over d, dt en t. In anderhalf uur leert u werkwoorden correct vervoegen onder het genot van een kopje thee en wat lekkers.

tot effectieve communicatie.

Wilt u meer? Meld u dan aan voor een training:

- Webschrijven
- Schrijven van beleidsnota's
- Argumenteren en debatteren
- Speeches schrijven

Of een van onze andere trainingen.

www.ru.nl/utn
Alle talen meester!

Medewerkers en studenten van de RU krijgen bij ons korting.

UTN, Erasmusplein 1, 6525 HT, Nijmegen
T 024 - 361 21 59 E utnsecr@let.ru.nl www.ru.nl/utn

CEDEO maakt ERKENDE Bedrijfsopleidingen

Het Universitair Taal- en Communicatiecentrum Nijmegen maakt deel uit van de Radboud Universiteit Nijmegen

CAO zet deur open voor jonge wetenschapper

In de nieuwe CAO-overeenkomst van de universiteiten met de bonden heeft de zogenaamde *tenure track* een vaste plek verworven. Dat lijkt goed nieuws voor de jonge wetenschappers in Nijmegen, aangezien het college van bestuur zich tot nu toe verzette tegen een carrièretraject dat perspectief biedt op een contract voor onbepaalde tijd.

In de Angelsaksische wereld is een *tenure track* de gewoonste zaak van de wereld. Jonge wetenschappers vervullen dan een bescheiden wetenschappelijke positie, maar krijgen wel uitzicht op een vast contract na een x aantal jaren. Mits aan ze aan bepaalde voorwaarden voldaan hebben. Voor de universiteiten is dat een prima manier om de meest talentvolle wetenschappers aan zich te binden. En de *tenure track* biedt jonge onderzoekers de zekerheid die ze hier in Nederland veelal moeten ontberen.

In Nederland wordt de laatste jaren op diverse universiteiten ook geëxperimenteerd met *tenure tracks* in verschillende soorten en maten. De Radboud Universiteit hield de boot tot nu toe echter af. Samen met Wageningen stelde het Nijmeegse college zich als enige onverkort op het traditionele standpunt dat de invulling

Nieuwe CAO geeft jonge wetenschapper meer zekerheid

van wetenschappelijke posities gerelateerd moet zijn aan de behoefte van de organisatie (het formatiebeginsel). Het instellen van *tenure tracks* (het loopbaanbeginsel) zou de financiering immers in gevaar brengen. Want wat te doen wanneer plotseling meer *tenure track*-onderzoekers de eindstreep halen dan verwacht? In mei noemde de toenmalige rector Kees Blom de *tenure track*, in de nauwe Angelsaksische zin van het woord, in *Vox* daarom 'niet zo verstandig'. Gezien die tegenstand is Femke Kok van het Promovendi Overleg Nijmegen (PON) blij dat de *tenure track* zich dankzij de nieuwe CAO toch heeft aangediend, zij het via de achterdeur. "Het is goed dat er door de Nederlandse universiteiten een principiële keuze is ge-

maakt voor de carrière van de individuele medewerkers." Wel zal er volgens haar nog veel afhangen van de precieze invulling van de nieuwe functie, die nu alleen nog als 'globaal kader' is opgenomen. "In de VS zie je dat de voorwaarden soms zo streng zijn dat er met geen mogelijkheid aan te voldoen is. Bijvoorbeeld wanneer ze leiden tot een werkweek van 90 uur." De ondernemingsraad zal er volgens Kok bij het universiteitsbestuur op aandringen om snel duidelijkheid te geven over de *tenure tracks*. Volgens woordvoerder Willem Hooglugt is het college daar al druk mee bezig. "Het carrièreperspectief van jonge wetenschappers stond al op de agenda van de universiteit." /RG, Foto: Erik van 't Hullenaar

Personeel universiteiten krijgt dertiende maand

Het personeel van de universiteiten krijgt vanaf 2009 een volledige dertiende maand. Dit is het resultaat van de nieuwe CAO voor de universiteiten. De dertiende maand maakt deel uit van een pakket aan maatregelen, goed voor een loonsverhoging van in totaal bijna 10 procent.

De loonsverhoging bestaat uit drie elementen:

- De eindejaarsuitkering wordt stapsgewijs verhoogd van 3 procent (nu) naar 8,3 procent (een volledige dertiende maand) in 2009.
- Het maandloon wordt twee keer verhoogd: met 1,75 procent per 1 januari 2008 en nog eens met 1,6 procent per 1 januari 2009.
- Zowel in 2008 als in 2009 levert het personeel een verlofdag in, in ruil voor tweemaal 0,5 procent extra salarisverhoging.

Verder is afgesproken dat er experimenten komen met 'functiecontracten', een handvat om afspraken te maken over de verdeling van onderzoeks- en onderwijsstaken. Daarnaast komt er een studie naar 'levensfasenbewust personeelsbeleid', dat in een volgende CAO het huidige seniorenbeleid moet gaan vervangen.

Een snelle opiniepeiling op Radboudnet leert dat de medewerkers content zijn met het behaalde CAO-resultaat (72%). Een minderheid (20%) meent dat er meer in had gezeten, en een enkeling (8%) had het extra geld liever ingezet voor onderwijs en onderzoek. /PvdB

OVER DE SCHUTTING

Beter goed gejat dan slecht bedacht, moet de redactie van *Ublad van de Universiteit van Utrecht* gedacht hebben. In navolging van onze uiterst succesvolle Kees Blom-*Vox* eerder dit jaar, treedt scheidend rector Willem Hendrik Gispen in het jongste nummer op als gastredacteur van het Utrechtse universiteitsblad. Verschil is er ook: ontving Kees Blom bij zijn vertrek een portret en hield hij een lezing over IRUN, Gispen kreeg te horen dat een van de planetoïden rondom Mars naar hem is vernoemd en bracht een heuse schlager ('Als ik boven op de Dam stao') ten gehore.

Uit angst voor dit soort middernachtelijk dronkemansgezang blokkeerden bewoners van de Leidse binnenstad jarenlang een versoepeling van de toegangsregels voor de Leidse kroegen. Op donderdag, ook in Leiden dé uitgangsavond voor studenten, moest je 's nachts voor enen in de kroeg van je voorkeur zijn, anders kwam je niet meer binnen. Op aandringen van onder meer D66 mogen studenten zich nu tot twee uur op straat bewegen. Liever nog ziet de politieke partij dat de binnenkomsttijden helemaal vrij worden gegeven en studenten de hele nacht van kroeg kunnen switchen. Wisselen, in correct Nederlands. Dit speciaal voor docenten economie en bedrijfswetenschappen van de Universiteit van Tilburg. Volgens hun studenten zijn zij zó slecht in Engels, dat ze op taalvaardigheidscursus moeten. Nadat de docenten waren getest, bleek ruim een kwart de internationale norm van het International English Language Testing System (IELTS) niet te halen. /MP

Student opgenomen na eten gifboon

Een eerstejaars biologiestudent heeft een nacht op de eerstehulpafdeling doorgebracht na het eten van een giftige boon van de wonderboom.

Het incident vond plaats tijdens een practicum plantkunde. Vooraf was nadrukkelijk gemeld dat de wonderboom de giftige stof ricine bevat. Maar die waarschuwing werd niet door iedereen even serieus genomen, gezien de mededeling waarmee de jongen zich even later meldde bij de bij de practicumleiding: "Die boon is toch niet echt giftig, hé?" De practicumleiding liet de student onmiddellijk flinke hoeveelheden

water drinken en overgeven. Daarna ging de eerstejaars spoor-slags naar het UMC St Radboud waar zijn maag werd leeggepompt. Het incident kreeg nog een staartje toen Lee Tonnaer, directeur van de Arbo- en Milieudienst achteraf constateerde dat de docenten de medewerkers van FNWI de veiligheidsinstructies verkeerd hadden toegepast. Bij de inname van een vaste giftige stof, zoals een boon, is water drinken juist uit den boze omdat het gif daardoor dieper in het spijsverteringskanaal wegzakt. Het slachtoffer laten braken is de enige goede remedie. /MP, RG

Hebben wij dé klik?

**Kom kijken en verbaas je over
de mogelijkheden bij onze
hbo-opleidingen**

- Bedrijfsmanagement & Logistiek
- Engineering
- ICT
- Natuurwetenschappen

Open dagen: Eindhoven

3 november 2007

10.00 - 14.30 uur

Venlo

17 november 2007

10.30 - 14.30 uur

Naomi Klein:

kapitalisme gedijt bij crisis

Op 10 oktober was Naomi Klein, de Canadese auteur van de bestseller *No logo*, in Nijmegen. In Lux presenteerde ze haar nieuwe boek, *The shock doctrine*. Strekking van het verhaal: Amerikaanse bedrijven hebben er baat bij als er nu en dan een crisis ontstaat, het zogenaamde rampenkapitalisme.

De uitverkochte zaal is gevuld met studenten en andere geïnteresseerden uit alle leeftijdscategorieën. Sommigen zijn naar Lux gekomen vanwege hun bewondering voor Kleins eerder werk. "Ik heb *No Logo* gelezen en dat vond ik een heel goed boek", vertelt Erik Toffelo, student politicologie. Anderen zijn juist onder de indruk van het nieuwe werk. "Klein komt met verrassende inzichten wat betreft de natuurlijke evolutie van het kapitalisme", meent hoogleraar economie Esther-Mirjam Sent. Naomi Klein begint spottend uit-

een te zetten hoe in de VS overheid en bedrijven met elkaar verweven zijn. Ze krijgt de lachers op haar hand. Eigenlijk nodigt haar verhaal helemaal niet uit tot lachen: het is een confronterend verslag van corruptie en samenzweringen. Een aanwezige studentenfilosofie moet het allemaal nog even laten bezinken: "Het was een

eyeopener, hoewel de film aan het eind afbreuk deed aan de lezing. Ze gebruikt shocktechnieken om de toeschouwers te overtuigen, terwijl de voordracht juist grondig onderbouwd was." Haar buurman, ook filosofiestudent, is het hiermee eens: "Dat we de voorkeur geven aan een doordacht verhaal, zal wel aan ons vakgebied liggen.

Maar ik ben nog steeds van plan het boek te gaan lezen."

Tijdens het interview dat Harm Ede Botje van *Vrij Nederland* en Olav Velthuis van *de Volkskrant* na afloop met Klein hebben, zegt ze niets te geloven van de theorie dat 9/11 een *inside job* is. Dus dat Bush erachter zou zitten, omdat de Amerikaanse overheid en het bedrijfsleven makkelijker controverse maatregelen kunnen doorvoeren als er angst heerst onder de bevolking. Een toeschouwer vraagt later verontwaardigd om toelichting: "How could you say that, when there's much evidence for the theory?" Klein legt uit dat ze onderzoek naar een Twin Towers-complot energieverspilling vindt: "I can't prove that George W. Bush is responsible for the attacks on the World Trade Centre and the death of 3.000 people. What I can prove, is that his regime invaded Iraq and killed hundreds of thousands of innocent people."/SB, CdW

INGEZONDEN

Beter duur huren

In de *Vox* van 4 oktober stelt Marjolein Pijnappels dat je financieel gezien beter kunt kopen dan huren. Dat is veel te kort door de bocht. Immers in dat voorbeeld betaalt de koper nog ongeveer 10 procent (dus 14.000 euro) aan kosten koper. Of je die al terugkrijgt bij verkoop na relatief korte tijd (zeg 2 jaar) is maar zeer de vraag en afhankelijk van de prijsontwikkeling (laatste NVM-cijfer: 4,3% stijging 2006/'07). Bovendien moet de kale huur niet alleen met netto hypotheeklasten vergeleken worden, maar moet men daar het onderhoud dat als huiseigenaar voor eigen rekening komt erbij tellen. Bij een appartement komt daar ook nog de bijdrage aan de vereniging van eigenaren bij. Kortom, alleen al door de kosten koper kan het best verstandig zijn om enkele jaren duur te huren. Uiteindelijk bepaalt vooral de woonmarkt daar waar je wilt wonen of je stenen huurt of geld leent en hoe duur je uit bent.

Hans Lekkerkerk, medewerker Arbeid, Personeel & Organisatie

Tupperware

Met zijn column over het tekort aan vrouwelijke hoogleraren (*Vox* 4, p. 6) blijkt Peter van der Heiden een trouwe verdediger van de universiteit als mannelijk bolwerk. In een nogal flauwe poging grappig te doen, suggereert hij dat hoogleraarbare vrouwen te vinden zijn

'in hun geheel eigen biotoop [...], op tupperwareparties!' Deze opmerking impliceert dat hoogleraarbare mannen op hun beurt in hun geheel eigen biotoop te vinden zijn. En wat moet dat dan wel zijn? Het voetbalstadion? Of bedoelt Peter van der Heiden daarmee 'gewoon' de universiteit?

Liedeke Plate, *UD Genderstudies en cultuurwetenschappen*

Terrasje

"You need to feel at home when you're surrounded by the unknown." Björk had gelijk volgens stedenbouwkundige Bhalotra. Het is van groot belang dat studenten en medewerkers zich thuis voelen op de campus, zo stelde hij in *Vox* 19 van vorig collegejaar. Moraal van het

verhaal was dat op onze campus de regie ontbreekt waar het ruimtelijke ordening betreft en dat er nog heel wat meer samenhang, gezelligheid en sfeer gecreëerd zou kunnen worden.

Maar hoe zou dat gerealiseerd kunnen worden op de 80 hectare die we hebben? Allereerst het Erasmusplein. Een tochtgat zal het waarschijnlijk altijd blijven maar een stuk mooier en functioneler kan het zeker. Hoe zou het bijvoorbeeld zijn als er in plaats van al die fietsen een mooi terrasje zou komen.

Ook is het momenteel onmogelijk om na 19.00 uur en in het weekend ergens nog iets te eten te krijgen op de campus. Dit terwijl er 's avonds wel activiteiten zijn en er steeds meer studenten op het terrein wonen. Een pizzeria of warme bakker zou dus een welkome aanvulling zijn. Tot slot blijkt telkens weer dat een centraal cultureel centrum eigenlijk onontbeerlijk is. Bij het optreden van Spinvis werd weer eens duidelijk dat het Cultuurcafé niet geschikt is voor optredens die meer dan twintig man trekken. Een debat in een sfeerloze collegezaal? Of film kijken zittend op de tafels in een klaslokaaltje? En dan hebben we het nog

niet over het broodnodige sportveld, of over de overvolle veewagens – ook wel aangezien voor bussen – die af en aan rijden over een weg die de campus in tweeën deelt. Kortom, we kunnen het met Bhalotra eens zijn dat op onze campus wat meer samenhang, gezelligheid en sfeer niet zou misstaan. En volgens mij is er met een aantal relatief kleine 'ingrepen' veel te winnen. Akke Faling, namens AKKUrtaad.

Valdin all-inclusive, keuze 10 voor- hoofd- nagerechten Inclusief drank voor € 30,-

Drie mooie zalen voor vergaderingen, lezingen, presentaties, jubilea's, promoties en personeelsfeesten. Ook hebben we een mooi dakterras voor recepties. Op ons terras kunt lunchen en dineren. Laat eens vrijblijvend een offerte maken.

Van Peltlaan 4
024-3556902
www.valdin.nl
info@valdin.nl

Illustratie: Echo and Narcissus, John William Waterhouse, Walker Art Gallery, National Museums Liverpool.

Zonder narcisme geen prestaties

Klinisch psycholoog Jan Derksen schrijft over de narcistische wordende mens. Afgelopen week verscheen zijn boek *Zijn wij wel narcistisch genoeg?* Het is geen jammerklacht over te grote ego's. Integendeel: "Ik zou in mijn organisatie geen manager benoemen zonder groothedfantasie."

Hoe narcistisch zijn we eigenlijk?
"In de Verenigde Staten is groot-schalig onderzoek gedaan naar narcistische trekken in persoonlijkheden van mannen en vrouwen. En daaruit blijkt dat we de laatste decennia met z'n allen narcistischer zijn geworden. Als je mensen tegenwoordig vraagt hoe het met hun intelligentie zit, zeggen ze allemaal: ik ben slimmer dan gemiddeld. Dat kan natuurlijk niet. Het is een indicatie dat we hier te maken hebben met groothedfantasieën. In mijn boek probeer ik duidelijk te maken dat narcisme niet iets verderfelijks is, maar juist heel vruchtbaar kan zijn. Zonder groothedfantasieën geen prestaties. We leven in een samenleving waarin mensen geacht worden innovatief te zijn en dat zijn vaak mensen met narcistische trekjes. Mensen die van zichzelf vinden dat ze eigenlijk best goed

zijn. Ik zou zeggen: een stevige dosis narcisme past perfect in onze hedendaagse cultuur en economie. Zonder dat krijgen we niet de prestaties die we willen."

Zijn leiders als Bush en Poetin prototypen?

"Zij hebben minimaal een gezonde dosis narcisme. Maar niet alleen zij. Het kenmerkt alle mensen op zichtbare posities in de samenleving. Anders zouden ze daar niet zitten. Ze hebben flink wat zelfvertrouwen, een hoge pet op van zichzelf. Ze overschatten zichzelf ook regelmatig. We hebben net afscheid genomen van een bankdirecteur die, als je in herinnering roept wat hij zes jaar geleden allemaal beloofde, zichzelf behoorlijk heeft overschat. Feit is dat mensen met narcistische trekjes iets bijdragen aan onze samenleving en onze cultuur. Ik zou in mijn

organisatie geen manager benoemen zonder groothedfantasie."

In uw praktijk als psychotherapeut heeft u ook mensen behandeld met narcistische stoornissen. Behandelt u die niet meer?

"Wel als ze problemen hebben met dat narcisme, maar dan is de behandeling er niet op gericht die groothedfantasieën aan te pakken. Want dat houdt ze juist actief. We weten dat depressieve mensen een realistisch zelfbeeld hebben. Ze zien de dingen scherp. Maar wat hebben ze eraan? Het is beter om een rooskleurig beeld van jezelf te hebben. Dat beeld is imaginair maar uiterst effectief."

U legt de oorzaak van het toenemende narcisme bij werkende moeders. Hoe zit dat?

"Kinderen van werkende moeders staan sneller op eigen benen. Ze zijn meer op zichzelf gericht doordat ze ook meer zelf moeten uitzoeken. Dat leidt ertoe dat die kinderen sneller narcistisch worden. Onze psychologische patronen worden gelegd in de eerste vier jaar. In dat basispatroon is de laatste veertig, vijf-

tig jaar heel veel veranderd. Ik denk dat het belangrijk is dat beleidsmakers meer rekening gaan houden met die veranderde mensen. Scholen van 1500 leerlingen passen niet bij al die narcistische persoonlijkheden. We hebben kleine scholen nodig, kleine ziekenhuizen, kleine organisaties."

Zodat al die ego's tot hun recht kunnen komen...

"We moeten natuurlijk oppassen dat we niet te ver doorschieten. Dat opgeklopte idee van: je moet alles kunnen zeggen wat je op je hart hebt. Dat je moslims dus best geitenneukers mag noemen, dat is uit de bocht geschoten narcisme. Vroeger waren mensen meer geremd in het uiten van hun gevoelens. Nu komen echt alle aspecten van mensen uit de knop. Dat betekent dat ook allerlei perversiteiten komen bovendien. Ook het onkruid ontwikkelt zich nu. Die hele menselijke natuur in al z'n diversiteit zie je gewoon op tv. Je hebt daarom duidelijke regels nodig. En dat valt niet altijd in goede aarde bij al die narcistische persoonlijkheden. Die zeggen: dat bepaal ik zelf wel." /MZ

Baby herkent al vroeg woorden

Asjepraatplakjedwoordegwoonaan-ukkaar. Baby's staan voor de taak om uit die brij van gesproken taal woorden te vissen. Hoe leren ze dat?

Neuropsychologe Valesca Kooijman gebruikte nieuwe technieken en ontdekte: al na zeven maanden reageren babyhersens als zij het begin van een woord in een zin herkennen. In gesproken taal zit geen strikte scheiding tussen woorden zoals de spaties in geschreven taal. Het einde van het ene woord is vaak verweven met het begin van het volgende woord. Dat merken wij, volwassen taalgebruikers, alleen als we naar een gesprek in een vreemde taal luisteren. Valesca Kooijman, die 22 oktober promoveert, zocht uit wanneer baby's leren om woorden te onderscheiden en hoe ze dat dan doen. Ze maakte gebruik van EEG-metingen bij baby's van

tien maanden. Uit gedragsstudies was al bekend dat kinderen van die leeftijd reageren op klemtoon – een goede indicatie voor woordbegin in het Nederlands, waarin de meeste woorden eerst een sterke en dan een zwakke klemtoon hebben. Kooijman trainde haar jonge proefpersonen door ze een nieuw woord te laten horen. Daarna luisterden de baby's naar zinnen waarin dat woord voorkwam. De EEG-metingen lieten een ander patroon zien voor de juist aangeleerde woordjes in de zinnen dan voor onbekende woordjes in

de zinnen. Een indicatie dat kinderen een woordje al heel snel in gesproken taal kunnen terugvinden op basis van het klankpatroon. Van de betekenis hebben ze immers nog geen idee. En zo werd het mogelijk om ook bij jongere kinderen – die in gedragsstudies naar woordherkenning nog geen sjoerge geven – te kijken naar de hersenactiviteit. Valesca Kooijman herhaalde het experiment met kinderen van zeven maanden. Wat bleek: de EEG-patronen van de baby's komen overeen met die van de oudere kinderen. “Het laat weer eens zien dat het begrip van taal ver voorloopt op de productie van taal”, zegt de promovenda, die haar onderzoek deed in het F.C. Donders Centre. Daar is de EEG-afdeling van het Baby Research Centre van de Radboud Universiteit gevestigd. “Je ziet dat ze druk aan het leren zijn, voordat ze taal actief gebruiken.”/IR

Symposium over DNA-varianties

Het menselijk genoom staat centraal tijdens het eerste internationale symposium van het Nijmegen Centre for Molecular Life Sciences (NCMLS) op 25 en 26 oktober. Welke genen hebben we, hoe werken ze en hoe zijn ze te relateren aan ziekte en gezondheid?

Het is het wezen van wetenschap: na elke grensverlegging duiken nieuwe grenzen op, en dus nieuwe uitdagingen. De uitkomst van het internationale Humane Genoom-project was zo'n grensoverschrijding: sinds 2001 weten we dat het menselijk genoom uit ruim 25.000 genen bestaat. “We dachten toen het boek van het menselijk lichaam in handen te hebben, dat we alleen nog maar hoefden te lezen”, verwoordt de Nijmeegse antropogeneticus Ad Geurts van Kessel de eerste euforie. Maar dat bleek een stuk ingewikkelder dan gedacht. “Er zit ontzettend veel variatie in het menselijk DNA. We weten steeds beter hoe extreem die variatie is.” Met het symposium New Frontiers in Molecular Life Sciences verkent het NCMLS de nieuwste bevindingen en vragen uit het internationale onderzoek naar de functie en werking van genen en eiwitten. Zo'n state-of-the-art symposium moet een jaarlijkse traditie worden van het Nijmeegse centrum. Voor deze editie heeft het

NCMLS alvast twee sprekers van wereldfaam weten te strikken: de Amerikaanse Nobelprijswinnaar Peter Agre en Spinoza-laureaat Hans Clevers.

Sommige DNA-varianties leiden tot aangeboren aandoeningen of ziektes als kanker, schizofrenie en autisme. Maar hoe breng je

die aan het licht? Een syndroom als dat van Down is heel makkelijk aan te tonen: een extra chromosoom zie je meteen door de microscoop. Maar om afwijkingen in enkele basenparen te ontdekken, zijn krachtiger technieken nodig. Als een van de eerste centra ter wereld zette het NCMLS de DNA-chip in voor genoomonderzoek. Hiermee kan heel snel en nauwkeurig DNA-materiaal van gezonde mensen en patiënten worden vergeleken. Op een glasplaatje ter grootte van een objectglaasje zitten duizenden puntjes met DNA-fragmentjes van een gezond persoon. Daar wordt gelabeld DNA-materiaal van een patiënt op losgelaten. “Stukjes DNA met dezelfde of bijna dezelfde volgorde zoeken elkaar automatisch op”, legt Geurts van Kessel uit. “Zo is in een oogopslag te zien in hoeverre de patiënt genetisch afwijkt.” De techniek is inmiddels zo robuust dat het Nijmeegse UMC St Radboud ze gaat toepassen in de diagnostiek./BR

Voor de klas

Ongeveer 25 jonge bètaonderzoekers van de RU brengen voortaan een deel van hun werktijd voor de klas door. Na de herfstvakantie gaan de eerste onderzoekers les geven in hun vak aan havo- en vwo-leerlingen. De komende jaren leveren de promovendi – en enkele postdocs – zo hun bijdrage aan de vernieuwing van het bètaonderwijs op middelbare scholen.

Nobelprijzen

De Nobelprijswinnaars voor chemie en voor fysica zitten nu eens niet in Amerika en Engeland, maar op het Europese vasteland. Alleen niet in Nederland en dat is geen toeval, zegt hoogleraar politieke filosofie Grahame Lock. De drie winnaars zijn alle drie verbonden aan onafhankelijke onderzoeksinstituten die bulken van het geld. Daar kunnen Nederlandse wetenschappers onmogelijk mee concurreren, zegt Lock.

Bèta's jarig

Ter ere van haar tiende lustrum vierde de bètafaculteit afgelopen week feest. De gang van het Huygensgebouw werd in de volledige breedte gebruikt als speelveld waarop alle exacte afdelingen hun invulling gaven aan het thema 'chaos en orde'. Plantkunde had veel succes met een voorstelling waarin twee meisjes elk een tomaatplant voorstellen. Ze lieten zien hoe de groei van planten volkomen chaotisch zou verlopen wanneer er geen hormonen zijn om het in goede banen te leiden.

Eigen bètacanon

Nijmeegse bètahoogleraren geven in de lezingenreeks De bètacanon. De wereld volgens natuurwetenschappers hun visie op de belangrijkste ontwikkelingen in hun vakgebied. De lezingen, georganiseerd door het Soeterbeek Programma, worden gehouden op 5, 12, 19 en 26 november in het Huygensgebouw.

De allerhoogste salarissen binnen de universiteit blijven vragen oproepen. Waarom verdient de ene collegevoorzitter soms twee keer meer dan de andere? En een collegevoorzitter bijna twee keer zo veel als een hoogleraar? Transparantie over de vragen is ver te zoeken. “Geen commentaar.”

Topbestuurders niet aan salarisleiband

Bij de dienst Personeel en Organisatie hebben ze alle functies van de universiteit keurig op een rijtje staan, volgens de zes jaar geleden door Hay Group opgestelde rangorde. Dit in Zeist gevestigde adviesbureau was door de gezamenlijke universiteiten uitgenodigd om een nieuw en voor iedereen inzichtelijk loongebouw in de steigers te zetten. Voor alle functies werd keurig omschreven wat de functie nu precies behelsde, waarna er punten aan werden toegekend en een salaris op werd berekend. Veertien medewerkers van alle universiteiten waren maanden in touw om het moloch vlot te trekken, hetgeen geschiedde. Iedereen zit aan de leiband, en de Nijmegenaar die een collega met vergelijkbaar werk in Leiden spreekt, zal ontdekken dat de salarissen niet zo gek veel verschillen. Hay – of beter: UFO (universitaire functieordering) – werd door meniggeen als een bureaucratisch gedrocht gezien, maar eerlijk was het wel. Toch is de opschudding groot nu opnieuw de topsalarissen in de publieke aandacht zijn. Het Onderwijsblad lanceerde onlangs een lijstje met salarissen van de leden van de colleges van bestuur, met mogelijk nog grotere verschillen dan vorig jaar. Aan de Wageningse universiteit incasieren de twee topbestuurders

meer dan drie ton, in Delft en Utrecht gaan de grootste verdiener met zo'n 230.000 euro naar huis, terwijl de inmiddels veelbekritiseerde Jo Ritzen – voorzitter in Maastricht – nog altijd 224.000 verdient. De Radboud Universiteit staat ook op de lijst, met de salarissen van collegevoorzitter De Wijkerslooth en rector Bas Kortmann, de een goed voor 195.000, de ander voor 185.000 euro. Waarmee ook de Nijmeegse topmannen zich in het gezelschap van universiteitsbestuurders bevinden dat uittorent boven de zogeheten 'Balkenendennorm' (170.000 euro). De commissie-Dijkstal adviseerde vorige maand om ook de bestuurders in de semi-publieke sector aan die norm vast te ketenen.

Topdogs

Het onderwerp heeft de aandacht en de vragen die het oproept worden elk jaar prangender. Want waarom verdient de redacteur van *Vox* evenveel als die van *Folia*, maar gaapt er een gat van 40.000 euro tussen de salarissen van onze hoogste bazen? En is de functie van de allerhoogste baas van de instelling echt zo veel zwaarder dan van een hoogleraar, terwijl de eerste 195.000 mee naar huis neemt, en de tweede – keurig volgens Hay – 104.000 euro verdient? Waar, kortom, is die alomvattende

functieordering gebleven toen het over de topbestuurders ging? Jacques Pouwels was zes jaar geleden een van de veertien Haymannen die zich een slag in de rondte werkten om het nieuwe loongebouw te maken, voor alle universiteiten samen. De voormalig voorzitter van de universitaire gezamenlijke vergadering, sinds één jaar met pensioen, herinnert zich die tijd nog heel goed. “Ja, een goede vraag, waarom vallen de topbestuurders buiten de UFO-regeling? Ik heb daar destijds ook kritische kanttekeningen bij gezet.” Hij vernam dat de bestuurders voor zichzelf een aparte regeling door de Hay Group zouden laten opstellen – een regeling die er in 2000 inderdaad is gekomen. “Die slag is toen verloren”, zegt Pouwels. “En daar zien we nu de gevolgen van.” Pouwels wijst op het verschil tussen het voorzitterssalaris én het hoogste salaris in het UFO-systeem (schaal 18, goed voor 104.000 euro). “Dat verschil laat zich niet verklaren uit de zwaarte van de functie. Doet een voorzitter echt zo veel meer dan een hoogleraar? Het is niet in de geest van Hay dat er zulke verschillen bestaan.” Pouwels hekelt ook het gebrek aan openheid dat er rondom die aparte bestuurdersregeling ontstond. “We hebben er nooit in de openbaarheid over kunnen spreken.

UFO is ook gemaakt vanwege de transparantie van het systeem, maar rond die aparte regeling van bestuurders ontbreekt juist elke transparantie.” Als enige verklaring kreeg Pouwels ooit van De Wijkerslooth te horen dat zijn salaris, ten opzichte van *topdogs* elders, nog redelijk aan de maat was. “We hebben in de OR nog een vraag gesteld, maar het leek niet passend om er verder op in te gaan. Toen lieten we het passeren, ook de vakbonden lieten het erbij. Misschien dat alle openbaarheid nu helpt om het loonsysteem alsnog recht te breien.”

Aparte regeling

De zoektocht naar die aparte bestuurdersregeling – Pouwels heeft hem nooit onder ogen gekregen – leidt naar Peter Langerak, senior consultant bij de Hay Group. “Het heeft niet zo heel veel zin die naar je te mailen”, meldt hij vanuit zijn kantoor in Zeist. “Over een paar maanden ligt er een nieuwe versie.” Langerak kan wel uitleggen waarom bestuurders – en heus niet alleen binnen de universiteiten – buiten een systeem blijven dat wél voor alle andere medewerkers geldt. “De bestuurderssalarissen zitten ook niet vervat in de CAO-afspraken. Dat is gedaan omdat zij zich opstellen als werkgever in de onderhandelings-

gen. En dan zouden die mensen dus over hun eigen salaris moeten onderhandelen.” Ander argument is dat voor bestuurders veelal contracten gelden voor ‘bepaalde tijd’. De nu op handen zijnde nieuwe regeling voor bestuurders heeft niets van doen met alle commotie over de topsalarissen. “Om de zoveel tijd moet je zo’n regeling gewoon herzien”, zegt Langerak. Hij voorziet een nieuwe regeling

de eerste.” Langerak hoopt dat de instellingen de nieuwe regeling beter onder de publieke aandacht brengen. Pas toe of leg het uit, zo luidt niet voor niets het credo van Hay Group. Dit credo vindt geen gewillig oor bij het Stichtingsbestuur van de Radboud Universiteit, het gremium dat beslist over de salarissen van de Nijmeegse collegeleden. Samen met de andere Raden van

stuur. Zij krijgt een lijstje met vragen voorgelegd. Was ook de Nijmeegse universiteit destijds betrokken bij de totstandkoming van de aparte bestuurdersregeling? Zo ja, past de universiteit die regeling toe, en hoe dan? Zo nee, waarom wijkt uw bestuur ervan af, en wat is dán de regeling die Nijmegen toepast voor de salarissen van de topbestuurders? Henrice Wittenhorst kan er kort over zijn. “Geen commentaar.”

“Ja, een goede vraag, waarom vallen de topbestuurders buiten de UFO-regeling?”

waarin de universiteiten zijn onderverdeeld in vijf groepen. De ene bestuursfunctie is zwaarder dan de ander en kan beter worden gehonoreerd, onder meer afhankelijk van de grootte van de instelling, de omvang van de derdegeldstroom én het budget van de instelling. “De Open Universiteit is een andere instelling dan de Universiteit Utrecht. De bestuurders van de laatste mogen meer verdienen dan van

Toezicht heeft ook het Nijmeegs Stichtingsbestuur zich destijds tot Hay Group gewend voor de aparte bestuurdersregeling. Althans, Langerak weet niet beter of alle toezichthouders van universiteiten zijn daarbij betrokken geweest. “Al weet ik niet of en hoe alle toezichthouders de regeling toepassen.” Degene die dit wel kan weten voor de Nijmeegse situatie is Henrice Wittenhorst, secretaris van het Stichtingsbe-

Het credo van Hay Group over ‘transparantie’ verdient kennelijk nog wat missiewerk.

Salarislijstjes

Peter Langerak van Hay Group wil graag wat kanttekeningen plaatsen over de commotie in den lande. Het begint al met het opstellen van de salarislijstjes, bijvoorbeeld die van het Onderwijsblad. “Ik hoop dat ze de werkelijke salarissen weerspiegelen,

maar ik vraag het me af. Wat stellen die bedragen nu precies voor?” De een maakt aparte afspraken over een aanvulling op het salaris, de ander niet. De een telt het erbij op, de ander niet, legt Langerak uit.

Langerak waarschuwt ervoor om de universiteitssalarissen als exorbitant te betitelen. Als uitgangspunt van de bestuurdersregeling voor universiteiten geldt dat deze instellingen in vergelijking tot andere instellingen in de semipublieke sfeer een relatief laag salaris uitkeren. Dat de bestuurders er in vergelijking met hoogleraren steeds beter uit springen, heeft ook al met de ‘marktwerking’ van de salarissen te maken. Als vuistregel geldt dat bij universiteiten de schalen tot en met 12 in het gemiddelde van de markt liggen, vanaf schaal 13 wordt het gat steeds groter. En hoe hoger de schaal, hoe hoger de trek naar boven om nog enigszins met die markt in de pas te blijven lopen. “Dat is een van de verklaringen dat het bestuurderssalaris sterker stijgt dan het hoogleraarsalaris”, zegt Langerak.

Beloofd Langerak dat de nieuwe bestuurderregeling die Hay in de maak heeft, wél in de volle openbaarheid gaat komen? Langerak gaat er niet over, want het zijn de Raden van Toezicht die als opdrachtgever moeten beslissen. “Het zou goed zijn als die regeling, bijvoorbeeld via de website van de VSNU, gewoon openbaar wordt.” Hij wijst op de HBO-raad, die onlangs via zijn website de recent vernieuwde Hay-regeling voor hogeschoolbestuurders wereldkundig heeft gemaakt. “Vraag de leden van jullie Stichtingsbestuur maar eens of zij de nieuwe afspraken openbaar willen gaan maken.” Er gaat een nieuw mailtje naar Henrice Wittenhorst: gaat ook het Nijmeegs Stichtingsbestuur werken met de nieuwe Hay-regeling? En is het bestuur van plan een en ander met het publiek te gaan delen? Opnieuw een kort antwoord. “Geen commentaar.”^x

Tekst: Paul van den Broek
Illustratie: Merlijn Draisma

Yvonne Benschop:
“Mijn netwerk bulkt van de vrouwen”

Yvonne Benschop, hoogleraar Organizational behavior, maakt zich sterk voor meer vrouwen in topposities in de wetenschap. Ze nam deel aan de groep die op 4 oktober een pamflet op de Sint Janskerk in Maastricht spijkerde met 95 stellingen voor meer actie. “Gelukkig is niet elke wetenschapper een wereldvreemde Einstein.”

7 uit 52

Een student of medewerker in het nieuws trekt zeven kaarten uit een set van 52, met vragen over leven en universiteit. Yvonne Benschop, hoogleraar arbeid, personeel & organisatie, trok de kaarten ♦2, ♥A, ♥V, ♠4, ♥8, ♣2 en ♣7.

♦2 *Wie zou je wel eens willen uitnodigen voor een intiem dineetje?*
“Nou, liefst mijn echtgenoot eigenlijk. Met twee carrières en twee jonge kinderen zijn intieme dineetjes een luxe die we ons niet meer maandelijks kunnen veroorloven. Mijn man is manager van een zorggroep in Arnhem en heeft ook een drukke baan. Onze kinderen zijn nu 4 en 6 jaar en zitten allebei op school, maar vrije tijd is er niet bijgekomen. Ik breng de kinderen meestal. Voor het ophalen hebben we een ingenieus systeem waarin wijzelf, de oppas en de buitenschoolse opvang participeren.”
En wie bedenkt bij jullie dat systeem?
“Dat hebben m'n man en ik samen uitgedacht. Wij hebben de taken thuis gelijk verdeeld. Ik maak daar ook wel een punt van hoor, dat het gelijk verdeeld is.”

♥A *Hoe ontspan je je?*
“Dat is een gemakkelijke vraag: met zingen. Dat is voor mij de ultieme ontspanning. Ik zing veel en graag met mijn kinderen en verder elke vrijdagavond in Dubbelzang, een a capella dubbelkwartet dat ook af en toe optreedt. Voordat ik zong zakte ik regelmatig op vrijdagavond tamelijk afgemat onderuit op de bank, nu ga ik zingen en kom ik met nieuwe energie thuis.”
Raak je té afgemat van je werk?
“Nee, dat niet. Ik houd van mijn werk, al kun je er moe van worden. Maar van een mooi artikel schrijven of een leuk college ge-

ven kun je ook energie krijgen. Maar het werkt toch anders dan bij zingen. Het is een ander soort concentratie.”

♥V *Ben je wel eens verliefd geweest op een collega?*
“Nee. Dat lijkt me ook tamelijk ingewikkeld. De werkplek is voor veel dingen, maar wat mij betreft niet voor amoureuze escapades. Dat mijn man niet in de wetenschap werkt maar in de zorg, vind ik prettig. Bij ons wordt het gesprek thuis niet gedomineerd door de ivoren toren. Zo kom je nog eens uit het reser-vaat. De wetenschap is een betrekkelijk kleine in zichzelf gekeerde wereld. Dat is ook een van de stellingen die we op de kerkdeur hebben gespiekerd in Maastricht. Het beeld naar buiten dat we neerzetten is dat we allemaal Einsteins zijn die met huid en haar, 24 uur per dag, zeven dagen per week, wetenschap bedrijven. Het klopt niet. En zo maken we het beroep niet aantrekkelijk voor vrouwen. Gelukkig is niet elke wetenschapper een wereldvreemde Einstein.”

♠4 *In hoeverre speelt het ouderlijke nest een rol in wat je nu doet?*
“Ik denk dat daar wel de kiem is gelegd voor mijn interesse in sekseverhoudingen. Bij ons thuis hadden we een ogenschijnlijk traditioneel gezin, maar m'n ouders hadden een gelijkwaardige relatie. Ze deden alles met z'n tweeën. Mijn vader had een fulltime baan maar hij was er net zo goed voor ons. Wat ik om me heen zag was heel anders. Vaders bemoeiden zich niet met de opvoeding en als het erop aankwam, als een kind op z'n donder moest krijgen, dan sprongen de vaders op. Kennelijk stonden die vaders hoger in rang dan de moeders. Heel vreemd vond ik dat. Ik was me er ook vrij jong

van bewust dat mannen op het werk de hoge posities innamen en de belangrijke beslissingen namen. Ik vond dat raar, die scheve verdeling van taken tussen mannen en vrouwen.”
Ben je om die reden hoogleraar geworden?
“Ja, dat was wel een drijfveer om hoogleraar te worden. Gewoon, om te laten zien dat het ook anders kan zijn.”

♥8 *Wat zou je doen met een miljoen?*
“Daar zou ik een paar fantastische onderzoekers mee binnenhouden en binnenhalen om te werken aan mijn onderzoek naar gender-netwerken en veranderingen in organisaties. Als ik daar meer massa op kan zetten, gaat het een stuk sneller. Nu moet ik elke keer op zoek naar een potje om een onderzoeker aan te stellen. Ik zou ook geld besteden aan beurzen voor de Stichting Ariana, een studiefonds dat Afghaanse vrouwen helpt om een studie te bekostigen. Vrouwen hebben het daar zo ontzettend moeilijk, ook nog nu de Taliban weg is. Het is voor vrouwen in Afghanistan een hele klus om een eigen bestaan op te bouwen. En een opleiding is daarin zo cruciaal.”

♣2 *Wat is het laatste boek dat je hebt gelezen?*
“Ik ben bezig in *Brein en Branie*, het boek van Christine van Broeckhoven, die Belgische hoogleraar die onderzoek doet naar Alzheimer en afgelopen zomer in Zomergasten was. Het is een persoonlijk verslag over haar onderzoek en over hoe het is om als vrouw in de wetenschap te werken. Ik vind het heel interessant om te horen van zo'n onbetwiste topper hoe zij dat nou voelt en ervaart. Je ziet bijna nooit dat vrouwen op zo'n hoge positie oog hebben voor het feit dat ze als vrouw een speciale positie in-

nemen. Zij heeft daar dus wél oog voor en zegt ook dat ze daarsoms met collega's een gevecht over aan moet gaan.”
Herkenbaar?
“Ja. Ik moet er soms ook voor vechten op het onderwerp gender in organisaties op de kaart te zetten. Sommige mensen willen er gewoon niet aan. Daar moet je niet te veel energie insteken. Dat beschrijft Van Broeckhoven ook in haar boek.”

♣7 *Wat zou je als eerste veranderen als je de baas van deze universiteit werd?*
Benschop glundert. En gaat er eens goed voor zitten: “De samenstelling veranderen van het hooglerarencorps en alle raden en besturen die we hebben. En wel zo dat er overal veertig procent vrouwen in zitten. Daar zal ik wel een paar jaren voor nodig hebben, maar ik zal ernaar streven. Want ik ben ervan overtuigd dat het kan. Afgelopen week zat ik in een panel met Ben Verwaaijen, topman van British Telecom. Hij vertelde dat in de top 250 van zijn organisatie veertig procent vrouwen zit. Dat komt omdat hij daar de prioriteit legt.”
Waarom geen streefcijfer van 50 procent vrouwen?
“Met 40 procent vrouwen creëer je een kritische massa. Je zorgt ervoor dat op al die plekken vrouwen zichtbaar worden. En daarmee verandert er ook daadwerkelijk iets in je organisatie. Maar uiteindelijk moet je natuurlijk toe naar 50 procent vrouwen.”
Wat vind je van het streven van de RU om dit jaar tien vrouwelijke hoogleraren benoemd te krijgen?
“Ik zou de lat wat hoger leggen. Maar ik heb makkelijk praten. Mijn netwerk bulkt van de vrouwen.” x

*Tekst: Martine Zuidweg
Foto: Bert Beelen*

Tachtig jaar Carolus Magnus

Nijmeegs oudste studentenvereniging viert haar tachtigjarig bestaan. *Vox* dook in de annalen van Carolus Magnus, sprak met vier oud-presides en onderzocht de loopbanen van alle voorzitters. Gaat achter Carolus Magnus inderdaad het old boys network schuil dat iedereen veronderstelt? Netwerkdeskundige Jos van Hezewijk – zelf een blauwe maandag Carolus-lid – ziet een rechte lijn tussen het corpswereldje en de maatschappelijke elite. “Het karrenspoor van de corpora blijft belangrijk om de top te bereiken.”

Ons
kent
ons

Het is stilte voor de storm in het sociëteitgebouw van Carolus Magnus aan de Hertogstraat. In de week voorafgaand aan de eerste lustrumweek nuttigen twee bestuursleden en enkele gewone leden een broodje aan de bar. Carolus pakt dit jaar breed uit, met liefst drie feestweken om het tachtigjarig bestaan te vieren. De apotheose vindt plaats in mei, als alle reünisten en huidige leden acte de présence geven bij het gala. Is zo'n gala – en alle andere festiviteiten waarbij reünisten en huidige leden elkaar tegen het lijf lopen – de

markt voor maatschappelijk succes? Een geoliede banenmachine? En bovendien de markt waarop de verenigingsleden kandidaten zoeken voor een huwelijk, even duurzaam als vol van aanzien? Aan de bar legt Carolus-lid Tobias van Elferen meteen maar de hamvraag op tafel: die van het kip en het ei. Is het Carolus-lid succesvol dankzij de vereniging, of trekt de vereniging leden aan die geboren zijn om succesvol te worden? “De leden van onze vereniging zijn nu eenmaal ambitieuzer dan de gemiddelde student”, zegt Tobias. “Dus je hebt een goede kans om verder te komen in je loopbaan.”

Wie wil weten hoe het de voormalige Carolus-leden is vergaan in hun leven, komt als vanzelf terecht bij Hans Simons. Hij is sinds 1990 secretaris van de Reünistenvereniging van Carolus Magnus, een periode waarin veel werk is gemaakt van het registreren van alle alumni. Er is inmiddels een digitaal bestand beschikbaar met liefst 5.100 namen, waarbij de alumni zelf de gegevens up-to-date kunnen houden. Dit bestand, getooid met de naam *Key to Contact*, is mogelijk een van de grootste corporale alumnibestanden in Nederland en maakt haar naam ook waar, zegt Hans Simons, die vorige week zijn functie als

PRESES DE MEISJESCLUB 1951 - 1952

Marianne Houtman–Van Wijmen: “Katholiek ons kent ons-wereldje”

“Ik kwam in 1949 in Nijmegen studeren, in die tijd nog een gebombardeerde en uitgewoende stad. Wilde je ergens bijhoren en iets beleven, dan werd je als meisje vanzelf lid van de Meisjesclub. De jongens gingen naar Roland. Deed je dat niet, en dat gold maar voor heel weinig studenten, dan werd je als ‘obsuur’ betiteld. Er waren in mijn voorzittersjaar 1.100 studenten, de Meisjesclub telde tussen de honderd en tweehonderd leden. Het was een overzichtelijk groepje.

In 1951 werd ik preses. De mensen om me heen dachten dat ik dat wel kon, en ach, waarom zou ik het niet eens proberen? Ik ben na mijn studietijd, tot zeer recent aan toe, van vele zaken voorzitter geweest. Carolus was daarbij zeker een leerschool. Ik moest de vereniging vertegenwoordigen, de nieuwjaarsrecepties aflopen, en de contacten onderhouden met de burgemeester en andere prominenten. In mijn tijd studeerde de helft van de meisjes niet af. Ze kwamen naar de universiteit en werden lid van de Meisjesclub om een ouderejaars te leren kennen. Daar trouwden ze dan mee, en ze vertrokken weer. Sommigen hebben later nog wel hun studie afge maakt. Voor sommige ouders was het wel een drijfveer om hun dochters om die reden lid te laten worden van de Meisjesclub. Bij mij speelde het niet. Ik leerde mijn man ook pas kennen na mijn studietijd. Ik kwam terecht op een advocatenkantoor, en eindigde als kantonrechter in Breda. Het viel me wel op dat

in die eerste jaren opvallend veel Nijmegenaren naar kantoor werden gehaald. Het waren dan de vaders die dat onderling regelden. In dat katholieke ons kent ons-wereldje in Brabant werden op die manier veel baantjes voor de kinderen geregeld. Het lidmaatschap van de vereniging speelde daarbij een rol. De jongens kwamen uit families die elkaar kenden, van wie de vaders die belangrijke posities hadden.

De vereniging, en nog meer de dispuuten daarbinnen, bewijzen hun functie als netwerk. Zo werkt dat nu eenmaal. Ik denk dat het vandaag de dag nog steeds zo werkt. Dat wil niet zeggen dat voor velen hun loopbaan toch vooral een kwestie is van eigen verdienste, zeker als het gaat om een toppositie. De vereniging is vooral een goede springplank. Of laat ik het omkeren: als je daaraan niet had deelgenomen, had je toch een achterstand.

Voor mij is later in mijn leven het lidmaatschap van het dispuut Nausikaä het belangrijkste gebleken. Ik heb tot op de dag van vandaag nog contact met de vrouwen van toen. Deze zomer hebben we nog een reünie gehad met de oprichters van het dispuut. Dan komen er toch nog vijftien opdraven. Dit zijn voor mij altijd heel waardevolle contacten geweest.”

Marianne Houtman-Van Wijmen (76) studeerde rechten tussen 1949 en 1955. Doorliep een carrière in de advocatuur. Eindigde als kantonrechter in Breda. / Foto's: Erik van der Burgt en privé-archief

Boven: Marianne Houtman–Van Wijmen (staand), 1951
Onder: Marianne Houtman–Van Wijmen, 2007

Flip Franssen

Flip Franssen

1996

Prominenten van Carolus: Van Jo Cals tot Reinildis van Ditshuyzen

Als *Vox* zijn onderzoek zou beperken tot de voorzitters van Carolus Magnus en voorlopers, zouden de grootste beroemdheden buiten beeld blijven. Zo groeiden twee Carolingers uit tot minister-president: Jo Cals, aanvoerder van het in 1965 door hem gevormde kabinet en Dries van Agt, naamgever van liefst drie kabinetten in de late jaren zeventig en vroege jaren tachtig. Beiden hadden – toevallig of niet – binnen de vereniging een vriend die ook al beroemd zou worden. Cals trok veel op met dispuutgenoot Godfried Bomans, van Agt was nauw bevriend met Fons van de Stee, die later in zijn kabinetten verschillende ministersposten voor zijn rekening nam. Andere Carolingers die uitgroeiden tot minister zijn Hans van Mierlo, Loek Hermans en Thom de Graaf, nu burgemeester van Nijmegen. In het openbaar bestuur noteren we bovendien de namen van Frank Houben (Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant), Berend-Jan Baron van Voorst tot Voorst (Gouverneur in Limburg) en Frans-Joseph van Thiel, jarenlang voorzitter van de Tweede Kamer. Het lijstje prominenten telt ook een aantal vooraanstaande juristen, zoals Tijn Kortmann, hoogleraar in Nijmegen en lid van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen, Geert Corstens (raadsheer Hoge Raad der Nederlanden) en Charles Moons en Wim Davids (beiden president Hoge Raad der Nederlanden). Ook in het bedrijfsleven stegen een aantal namen naar grote hoogte, zoals Wim Vroom, oud-directeur van V&D en Jacques Schraven, oud-president-directeur van Shell en nu voorzitter van de werkgeversvereniging NCO-NCW. Niet onvermeld mag blijven voormalig Carolus-lid Reinildis van Ditshuyzen, dé chroniqueur in Nederland op het gebied van oranjegevoel en etiquettezaken.

Bron: prominentenlijst Carolus Magnus

secretaris heeft beëindigd. Als beheerder van het systeem kon hij studenten op weg helpen, bijvoorbeeld als iemand voor een stage op zoek was naar namen van ambtenaren binnen een bepaald ministerie.

Etsel van Dooren, ‘quaestor’ – penningmeester – in het huidige Carolus-bestuur, kon langs die weg voor zijn studie een serie interviews regelen. “Toen merkte ik dat het netwerk heel handig was. Ik had zo een serie vraaggesprekken geregeld met mensen op de posities waarnaar ik op zoek was.” Dit voordeel strekt zich ook uit tot de banenmarkt, weet Etsel. “Ik ken een aantal mensen die via Carolus-contacten aan een eerste baan zijn geholpen. Je wordt nu eenmaal gemakkelijk binnengelaten als iemand in een bedrijf je al kent. Je wordt sneller geattendeerd op bepaalde banen. Je krijgt meer tips.”

Tobias van Elferen noemt naast de contacten binnen de vereniging ook de dispuutcontacten belangrijk. Hijzelf is lid van De Gong, waarin net als de meeste disputen de banden met de reünisten goed worden onderhouden. “Je doet langs die weg zó veel kennissen op. En als een vriend van je een baan heeft te vergeven, zal hij eerder bij mij terecht komen dan bij iemand anders. Logisch.”

Etsel: “En als je kennissenkring zelf geen baan heeft te vergeven, kan hij je aanbevelen

bij iemand anders. Dankzij alle contacten die wij deze jaren op doen, hebben we een voor-spong als we aan een loopbaan beginnen.” Tobias: “Dit geldt in elk geval voor je eerste baan. Als je naar de topbanen kijkt, denk ik dat het vooral aankomt op je eigen verdiensten.”

Etsel: “Het zal zelden zo zijn dat je alleen maar een bedrijf wordt binnengehaald omdat je lid bent van Carolus. Maar als je een reünist inschakelt om jouw dossier binnen te sluisen, kom je hoger op de stapel te liggen. Je hebt zo een grotere kans om binnen te komen.”

Maatschappelijke ladder

Hoe hoog reikt de ladder die het Carolus-lid beklimt na zijn studietijd? *Vox* dook, met dank aan Hans Simons, in de cv's van alle 118 voorzitters van de opeenvolgende Carolus-besturen. Dit inclusief de besturen van de twee voorlopers van Carolus Magnus, de Meisjesclub en Roland, beide opgericht in 1928, en in 1972 samen opgegaan in Carolus Magnus. Dat je als voorzitter van Carolus Magnus voorbestemd bent een aardige positie in de samenleving te bekleden, is evident. Van de 118 voorzitters zijn er vier nog student. Van de overige 114 is van 52 de hoogst bereikte positie bekend, en allen zaten of zitten er warmpjes bij.

118 voorzitters

Sinds 1928 hebben 118 voorzitters aan het roer gestaan van Carolus Magnus. Bij de eerste decennia, tot 1972, staan de voorzitters vermeld van de voorlopers van Carolus: de Meisjesclub en Roland. Na 1972 zijn de presides genoemd van Carolus Magnus. Het voorzitterschap is in de regel een positie voor een jaar. Twee keer heeft een voorzitter een dubbele termijn gediend, in een aantal gevallen zijn in een jaar meerdere voorzitters actief geweest. In de jaren 1942 t/m '44 waren de verenigingen gesloten.

1928/'29	W. Merkelenbach	Rechten
1930	W. van Wissen	Rechten
1930	Fiet van Baer	niet afgestudeerd
1931	Th. Janssen	Rechten
1932	Michel van Thiel	Rechten
1932	Wiesje van Thiel	niet afgestudeerd
1933	Teun Koch	Rechten
1933	Claartje Driessen	niet afgestudeerd
1934	Rob Steegh	Rechten
1934	Antonie Haffmans-Theunissen	Rechten
1935	Toon Daalderop	Rechten
1935	Liesberth Driessen	niet afgestudeerd
1936	J. Tans	niet afgestudeerd
1936	Phelo Colbers	niet afgestudeerd
1937	J. Kerckhoffs	Rechten
1937	Doortje Weebbers	niet afgestudeerd
1938	Ferd Sassen	Rechten
1938	Oda Moller	niet afgestudeerd
1939	Ben Luyckx	Rechten
1939	Bernadine van der Wijst	niet afgestudeerd
1940	J. Jansen	Rechten
1940	Anny Fleskens	Wijsbegeerte
1941	Karel Witlox	Rechten
1941	Joop Rijnierse	Rechten
1945	J. van Haaren	Nederlands
1945	Kine Swagemakers	Rechten
1946	R. Vos	Rechten
1946	Agnes Burwinkel	Psychologie
1947	R. Breukers	Rechten
1947	Gerda Bongers	Psychologie
1948	P. van der Heyden	Rechten
1948	Rolien Vekemans	Psychologie
1949	Dirk Hoekx	Rechten
1949/'50	Helma Bary	Psychologie
1950	R. van der Ven	Rechten

Esther Appels:

“Netwerk heeft voordelen gebracht”

“Ik ben van de derde generatie F.I.E.R.A.: mijn oudtante was lid en mijn moeder ook. Mijn ouders waren allebei lid in de jaren vijftig en zestig, voor de omschakeling van de Meisjesclub en Roland naar Carolus Magnus. Bij reünies kwamen elk jaar de vrienden van vroeger bij ons thuis, voor een afzakkertje. Dat vond ik geweldig. Mijn eigen lidmaatschap was dan ook een bewust automatisme.

De tijd van mijn lidmaatschap waren de jaren van de polarisatie. Midden in de krakertijd van een enorm links Nijmegen. Maar ik was opgegroeid met de krakersrellen, ik wist niet beter. Pas als verenigingslid merkte ik hoezeer we gemeden werden door het link-

se bolwerk. Binnen mijn studie rechten had ik er geen last van, maar binnen de universiteit als geheel werd je wel raar aangekeken. Dat vond ik juist de uitdaging. Van het SNUF hebben we echt last gehad. We moesten vechten voor elke cent voor het gebouw waarvan we vonden dat we die verdienen.

Ik heb in mijn presesjaar geleerd om voorzitter te zijn. Spreken in het openbaar, beslissingen nemen die je niet leuk vindt. Heel leerzaam was ook het verdedigen van de jaarcijfers. Hoe kun je de boel manipuleren? Als ik het antwoord niet wist, breide ik gewoon een heel verhaal aan elkaar, tot het klopte. De quaestor was de enige die dat verhaal snapte, hij zei: ‘Appels, je lult.’ En ik: ‘Proost!’

Behalve het sociale netwerk dat je opbouwt – op die sociale functie van de vereniging ben ik altijd trots geweest – bouw je natuurlijk ook een ander soort netwerk op. Daar was ik me toen niet van bewust, maar uiteindelijk komen de leden bijna allemaal op verantwoordelijke posities terecht. Zelf begon ik mijn carrière als directiesecretaris in een verpleeghuis. De vader van een dispuutgenoot was daar directeur. Daarop volgde een baan bij het OM in Maastricht en een baan als regionaal klachtencoördinator bij de Politie Gelderland. Die laatste kwam voort uit een ontmoeting met een oud-lid van Carolus die daar

hoofd bestuurlijke ondersteuning was. Hij zocht toevallig iemand. Mijn baan als secretaris op de juridische faculteit kwam voort uit mijn Nijmeegse netwerk. En nu schilder ik, naast wat functies in allerlei besturen, zoals die van de reünistenvereniging van Carolus Magnus, het Stedelijk Gym en tot voor kort die van de universiteit

Er is geen *overall* verenigingsnetwerk waarin je precies weet hoe het iedereen vergaat. Ikzelf heb nu vooral nog contact met individuen, er is geen groot-schalige vriendenkring. Maar het heeft voor mij zeker voordelen gebracht. Bij sollicitaties werd er ook altijd positief op gereageerd, er werden vaak vragen over gesteld tijdens het gesprek. Mijn man was geen lid van de vereniging, hij studeerde in Tilburg. Nu is hij voorzitter van NEC en wie kom je daar op de business club weer tegen? De mensen van Carolus Magnus. Zo gaat het altijd. Dat schept een band.”

Esther Appels (41), studeerde rechten van 1984 tot 1991. Werkt nu als kunstschilder. /foto's: Gerard Verschooten en privé-archief

Rechtsboven: Esther Appels (staand midden), 1988
Onder: Esther Appels, 2007

Een korte bloemlezing van carrières brengt vooral tandartsen, notarissen en advocaten aan het licht. Een hoge positie verwierf de voorzitter van 1932, Michel van Thiel, die secretaris werd van een ministerie. De voorzitter van 1953, Frans Schols, komen we later tegen als burgemeester van Den Haag, terwijl Wim van Gestel, voorzitter in 1955, het tot geneeskundig hoofdinspecteur van het ministerie wist te schoppen. De meest invloedrijke positie werd bereikt door de voorzitter uit 1962, de neerlandicus Joep Brentjes, in zijn beroepsleven gestegen tot president van de Raad van Bestuur van VNU, een van de grootste uitgeverconcerns in Nederland. Van de veertig presides van de Meisjesclub is van de meeste vrouwen geen beroep bekend. De eerste die we tegenkomen op de lijst is Liesbeth Driessen (voorzitter in 1935), die lerares Duits werd. Helma Bary (1949) noteren we als klinisch psycholoog en Tessy van Voorst tot Voorst (1953) als ‘echtgenote van de ambassadeur’ (in Italië). In het tijdperk na de samenvoeging van de Meisjesclub en Roland hebben 38 voorzitters het pluche bekleed, onder wie zeven vrouwen. De eerste

vrouw, Liesbeth Bloemen, voorzitter in 1976, wist hoog te stijgen, tot haar huidige burge-meesterspost in Zoeterwoude. Hiermee is de lijst nog lang niet compleet, want vele niet-voorzitters zouden later uitgroeien tot de crème de la crème van de samenleving (zie kader pagina 19: de prominentenlijst van Carolus Magnus). Huidig bestuurslid Frits Kok reikt de door zijn vereniging samengestelde prominentenlijst aan, met daarop namen als Dries van Agt en Jo Cals, beiden na hun tijd bij Carolus Magnus gestegen tot het hoogste van het hoogste in politiek Nederland: het premierschap. Cals als aanvoerder van het kabinet in 1965 (een jaar later ge-sneuveld in de roemruchte ‘nacht van Schmelzer’), Van Agt als premier van drie kabinetten, met als eerste dat van 1977.

Vriendjes steunen

Wie wil weten hoe netwerken werken, kan sinds 1986 te raden gaan in – godbetert – Uden, waar Jos van Hezewijk het bureau Elite Group bestiert. Van Hezewijk was in zijn eerste studiejaar in 1971 een blauwe maandag lid van Carolus Magnus en is nu als directeur

van Elite Group (www.elite-research.org) onder meer actief met het onderzoek naar de old boys networks. En, zo blijkt: de werking van dit netwerk, en de rol van de traditionele studentenverenigingen hierbinnen, is onverminderd actueel.

Op het moment dat Van Hezewijk in 1971 met sociale geografie begint, is zijn belangstelling voor netwerken nog ver weg. Dat hij lid werd van Carolus Magnus was niets meer dan nieuwsgierigheid naar “dat wereldje”. Van Hezewijk hield het er niet lang vol: “De club was mij te ballerig.” Lid worden was in die tijd niet erg moeilijk, want een ontgroening kon de noodlijdende vereniging zich niet veroorloven.

Op een mooie herfstdag in Uden, waar Van Hezewijk juist een nieuw kantoor heeft betrokken, legt hij meteen zijn belangrijkste bevinding op tafel: de wortels van de Nederlandse topmanagers liggen bijna zonder uitzondering in een studentenvereniging. Ongeveer de helft van deze topmensen heeft roots in de echte corpora, de rest in soortgelijke verenigingen, van het kaliber Carolus Magnus. “Verenigingen die vooral op vrije tijd